

Skolutvecklings- program

för Norrtälje kommunala
förskolor och skolor 2022-2025

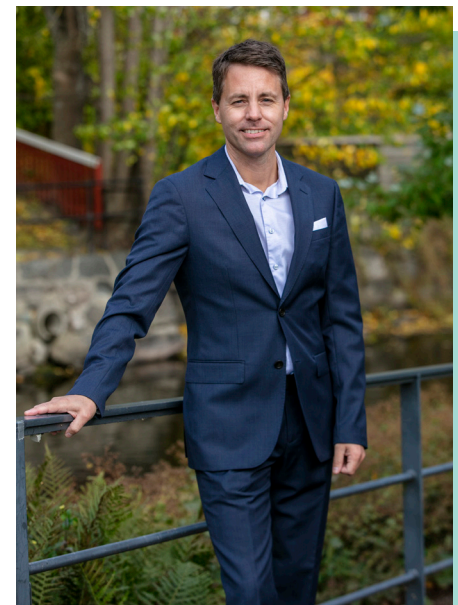
Utbildning är biljetten till ett liv som man styr över själv, stärker förutsättningarna för genomtänkta livs- och yrkesval och ger ökade möjligheter att tillsammans med andra påverka samhällsutvecklingen på ett hållbart sätt. Därför är utbildning en prioriterad fokusfråga för framtiden i Norrtälje kommun.

Framgångsrika skolkommuner utmärks av att politiken lyssnar på verksamhetens behov samt att det mellan förtroendevalda, tjänstemän, rektorer och lärare finns en gemensam syn på uppdraget. För att nå framgång krävs även kontinuerlig uppföljning, utvärdering och utveckling av verksamheten kopplat till innehållet i beslutade mål. Arbetet underlättas om det på alla nivåer i organisationen finns god kommunikation och ömsesidigt förtroende. Det är bland annat därför vi har infört kvalitetsdialoger mellan ledamöter i nämnden och rektorer.

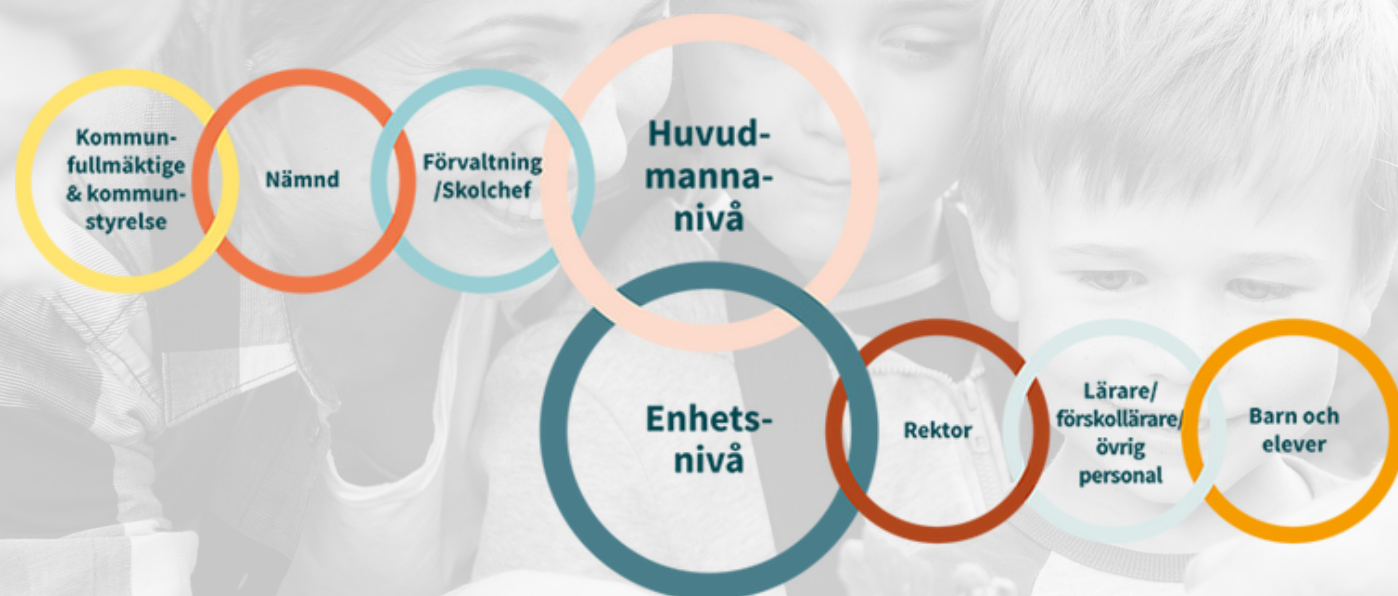
Genom att detta skolutvecklingsprogram tar sitt avstamp i verksamheternas systematiska kvalitetsarbete kommer programmet på ett konkret sätt bidra till verksamheternas eget arbete med att kvalitetssäkra och kvalitetsutveckla utbildningen. På så vis säkerställer vi att skolutvecklingsprogrammet blir nyckeln till att göra Norrtälje kommun till Sveriges bästa skolkommun.

Robert Beronius

Kommunalråd för Liberalerna
Ordförande i barn- och skolnämnden

Styrkedjan

Alla nivåer i styrkedjan har sitt ansvarsområde för att de nationella målen för förskola och skola ska kunna nås. Bild från Skolverket.

Hur Norrtälje kommun kvalitetsutvecklar den egna verksamheten för barn- och elevers livslånga lärande.

Barn- och skolnämnden har beslutat att i ett samlat dokument beskriva hur Norrtälje kommun ska säkerställa att varje förskola och skola bedriver- och utvecklar sin verksamhet i enlighet med de nationella målen. I huvudsak handlar det om hur Norrtälje kommun kvalitetsutvecklar den egna verksamheten för barn- och elevers livslånga lärande. Dokumentet ersätter det som tidigare benämndes Skolutvecklingsprogrammet för åren 2016 till 2021.

SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE SÄKRAR UPP ATT VI GÖR RÄTT SAKER

Den svenska skolan styrs av skollag, förordningar för varje skolform, samt av läroplaner. Förutom det, ska all utbildning vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Forskning har visat att det finns vissa områden som framgångsrika skolor och förskolor har gemensamt **(Jarl m.fl., 2017)*. Dessa framgångsfaktorer bygger främst på samförstånd och samordning på både enhetsnivå och förvaltningsnivå.

Det systematiska kvalitetsarbetet är centralt för att nå målet att bli en framgångsrik skolkommun. Det grundar sig på att varje förskola och skola utvärderar, planerar och åtgärdar sin verksamhet kontinuerligt. Kunskapen om resultat, resurser och de lokala förutsättningarna finns bland personal och ledningen på varje enskild enhet. I det systematiska kvalitetsarbetet fokuserar förskollärare och lärare på verksamhetens och elevernas resultat och genomför förändringar som leder till förbättringar i barngruppen eller klassrummet. Undervisningen anpassas utifrån barnen och elevernas behov så att de kan nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Ska resultaten förbättras är det därför nödvändigt att utgå från förskolorna- och skolornas egna förutsättningar. Barn- och skolnämnden tar avstamp i de analyser som förskolorna- och

skolorna gör i sitt eget kvalitetsarbete. Utifrån de behoven involveras hela styrkedjan i syfte att tillsammans, i samförstånd, kvalitetsutveckla verksamheten.

EN STÖDJANDE ORGANISATION

Ledningen på förvaltningsnivå ska vara målinriktad utifrån de behov som enheterna själva identifierat. En väl fungerande styrkedja, ledare med fokus på elevernas resultat samt en organisation där rektorer får förutsättningar att utveckla sitt ledarskap med både ansvar och befogenheter har visat sig framgångsrik. Centralt stöd i fråga om lokaler, IT, vikariebank, rekryteringsstöd, elevhälsa och närvarosamordnare bidrar till att rektorerna kan fokusera på det pedagogiska uppdraget. Förvaltningens arbete ska vara i linje med de behov som identifierats inom enheternas kvalitetsarbete och eventuellt mynna ut som uppdrag i nämndernas verksamhetsplaner.

PROGRAMMETS UPPBYGGNAD

Nedan presenterar verksamhetschefen för förskolan respektive grundskolan hur de arbetar för att höja kvaliteteten i verksamheterna. Efter varje verksamhetschefers inledande text finner ni aktuell kvalitetsredovisning för föregående läsår samt den arbetsplan som förskolor och skolor arbetar efter under innevarande läsår. Programmets innehåll kommer därmed att förändras i takt med verksamhetsutvecklingen. ■

”Alla barn och elever ska få möjlighet att nå sin fulla utvecklingspotential.”

Jenny Nordström

Förvaltningsdirektör
Barn- och utbildningskontoret

I Norrtälje kommun strävar vi efter att bygga en förskola och skola där alla barn och elever ska få möjlighet att nå sin fulla utvecklingspotential. För att göra detta möjligt måste vi se till att alla får det stöd och den ledning som de behöver. Stödet och ledningen ska gå som en röd tråd i vår organisation, oavsett om du är rektor, lärare, vårdnadshavare, barn eller elev.

Vi bär alla ett gemensamt ansvar för att varje arbetsdag göra vårt yttersta för oss själva och för andra. Om det ska bli möjligt måste vi synliggöra det vi är bra på men också våga ta upp det vi kan bli bättre på och stötta varandra på vägen dit. På så sätt bygger vi en gemensam ansvarskultur där alla får plats och utrymme att lära och utvecklas som individer och ihop med andra.

Skolutveckling handlar om att ständigt sträva efter att genomföra vårt gemensamma uppdrag mot uppsatta mål på ett ännu bättre sätt. Ett sådant arbete kräver långsiktigt, hållbarhet och systematik. Systematiskt kvalitetsarbete handlar om att synliggöra kvalitet och likvärdighet, det vi gör, varför vi gör det och vad det leder till. Genom planering, uppföljning, analys, dokumentation och ständig utveckling skapar vi och delar med oss av vår kunskap om vad som leder till framgång.

Vi ska aldrig upphöra att vara nyfikna på och lära oss mer om världen samt om och av varandra. Att gå till förskolan och skolan är också att vara del av ett större sammanhang, att lära sig att lyssna på varandra, att visa varandra respekt och att träna på att samarbeta. Målet för vår verksamhet är att bygga individer som blir delaktiga och tar ansvar för det gemensamma samhället. Förskola och skola är en del av samhället och samhället en del av förskolan och skolan. Oberoende av våra sårbarhetsfaktorer så ska förskolan och skolan i Norrtälje kommun vara en skyddsfaktor och arbetet vi gemensamt lägger ner en investering i våra barn och elever.

Programmet du håller i din hand är tänkt att vara vägledande i arbetet med att nå nuvarande och framtida mål i vår verksamhet. Programmet tar avstamp i det systematiska kvalitetsarbetet och är tänkt att visa oss var vi är på väg och varför. Jag lämnar därmed med varm hand över till våra verksamhetschefer som längre ner i texten beskriver sina verksamheter. ■

Norrtälje kommuns förskolor

”Förskolan är det första steget i utbildningsväsendet och lägger grunden för det livslånga lärandet.”

Helen Osbeck

Verksamhetschef för de kommunala förskolorna i Norrtälje kommun

Barnen i våra förskolor ska ges förutsättningar att utveckla sin lust att lära sig nya saker och utvecklas utifrån sina förutsättningar. Empati och omtanke om andra är viktiga delar som förskolan arbetar aktivt med för att barnen så småningom ska bli goda samhällsmedborgare. Förskolan ska vara en levande social gemenskap som ger trygghet och skapar förutsättningar för att barnen ska fortsätta in i grundskolan med en god självkänsla och nyfikenhet på livet.

För allt detta krävs goda pedagoger, ett gott ledarskap samt en god kommunikation med vårdnadshavare. Alla som arbetar i förskolan ska främja aktning för varje människas egen värde och för en hållbar utveckling. Mitt långsiktiga mål är att få likvärdiga förskolor av hög kvalitet. Vi är en stor kommun med olika typer av förskolor. Förskolorna behöver inte vara lika, men oavsett vilken förskola barnet går på ska de få en likvärdig utbildning utifrån vår fantastiska läroplan. Alla pedagoger ska kunna sin läroplan och arbeta mot målen.

Under de närmsta åren kommer vi att arbeta med två identifierade utvecklingsområden:

1. HÅLLBAR UTVECKLING

Vårt mål är att komma hit:

”Var och en som verkar i förskolan ska främja aktning för varje människas egenvärde och verka för en hållbar utveckling.” kan vi läsa i läroplanen för förskolan (LPFÖ 2018) på sidan fem. ”En positiv framtidstro ska präglade utbildningen, Utbildningen ska ge barnen möjlighet att tillägna sig ett ekologiskt och varsamt förhållningssätt till sin miljö och till natur och samhälle.” står det på sidan nio i samma läroplan.

Barn växer upp med snabba förändringar i sin omvärld. De möter nya människor och nya

situationer och de ska lära sig att samspela och att bidra till en hållbar utveckling, såväl ekonomisk, social, kulturell som ekologisk. Förskolan har en viktig roll i hur barn lär sig att möta olika utmaningar och att föra varierande resonemang utifrån olika perspektiv. För att den likvärdiga kompetensen och förståelsen ska öka bland våra pedagoger och i förlängningen hos barnen, så erbjuds kompetensutvecklingsinsatser i form av föreläsningar, handledning, bokcirklar och nätverk i ämnet hållbar utveckling olika delar. Vi har en erfaren utvecklingsledare som hjälper oss med att driva kompetensutvecklingsinsatserna genom projektet ”Förskolan i fokus”.

2. DIGITALA VERKTYG

Vårt mål är att komma hit:

”Utbildningen i förskolan ska ge barnen förutsättningar att utveckla adekvat digital kompetens genom att ge dem möjlighet att utveckla en förståelse för den digitalisering de möter i vardagen. Barnen ska ges möjlighet att grundlägga ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att de på sikt ska kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information.” (LPFÖ 2018 sidan 48).

I förskolan strävar vi mot att använda digitala verktyg på ett medvetet sätt som gynnar barnens lärande. Barn ska vara producenter och inte konsumenter. Vi har länge arbetat med dessa frågor inom den kommunala förskolan och är en bra bit på väg. För fortsatt utveckling så kommer vi att genomföra insatser som ger förutsättningar för att alla pedagoger på ett medvetet sätt ska kunna kombinera analoga och digitala verktyg i utbildningen, samt kompetensutveckling för de pedagoger som är i

framkant och har ett stort intresse för att aktuell forskning och kunskap i ämnet. Barn är unika och lär sig på olika sätt. De digitala verktygen ger en ökad flexibilitet samt mer variationsrika lärandesituationer, vilket gynnar barnen.

I Norrtälje kommun har vi kommit långt inom förskolan för att möta läroplanen och skollagens krav. Våra framgångsfaktorer är:

- Kunniga och flexibla pedagoger och ledningsgrupper, som sätter barnen främst och bedriver en god utbildning.
- Regelbunden kompetensutveckling genom ”Förskolan i fokus”. Ett flerårigt statsbidragsfinansierat projekt som ger förutsättningar för en likvärdig kompetens av hög kvalitet inom förskolan.
- Tydliga organisationer. Energin läggs på barnens utbildning utifrån att alla som arbetar vet vad som förväntas av dem.
- Lärplattformen Unikum för kommunikation mellan personal och vårdnadshavare och dokumentation som är en grund för ett värdefullt systematiskt kvalitetsarbete.

Trots att vi kan identifiera flera framgångsfaktorer innebär det inte att vi slår oss till ro. Vi fortsätter det goda arbetet med vetskapen om att vi behöver fortsätta att utvecklas. Vi blir aldrig färdiga, utan ser förskolans utveckling som en fantastisk möjlighet för våra barn att få en meningsfull barndom fylld av lek och kunskap. Förskolan ska vara rolig, trygg och lärorik för alla barn - det är vårt uppdrag. ■

Norrtälje kommuns grundskola

”Själva grundskoletanken är att inkludera människor.”

Johan Kant

Verksamhetschef för den kommunala grundskolan i Norrtälje kommun

Grundskolan har varit under ständig diskussion på nationell nivå under två decennier. Hur kommer det sig att svenska elevers kunskaper sjunker enligt internationella mätningar? Hur kan det komma sig att närmare 12-16 tusen elever varje ord inte är behöriga till nationellt program i Sverige? Vad händer med de människor som blir exkluderade?

Själva grundskoletanken är att inkludera människor samt att kompensera barn och unga för utmaningar i sina hemförhållanden. Oavsett bakgrund ska grundskolan se till att alla elever når sådana kunskaper att de fritt kan välja gymnasieprogram. Forskningen är tydlig med att socioekonomisk bakgrund spelar roll för elevens skolframgång – saknas studietradition i hemmet tenderar barnet att inte vara lika framgångsrik i skolan. Att lyckas i skolan är ett samhällsuppdrag som inte bara är viktigt för individen utan även för vår demokrati. Om vi vill ha framgångsrika och ansvarstagande medborgare som tror på ett demokratiskt samhälle behöver grundskolan göra sin del.

MÅLET FÖR GRUNDSKOLAN

Läsåret 2025/26 ska alla elever som lämnar grundskolan i Norrtälje ha fullständig behörighet till gymnasiet. Redan hösten 2024 är målet att merparten ska ha nått dit (95%).

För att lyckas med grunduppdraget att förse eleverna med kunskaper som väl motsvarar de betyg de får, i akt och mening att de ska klara av studierna på gymnasiet, krävs det att eleverna läser bra. Läsningen är grunden till all inlärning och påverkar alla andra skolämnen. Om en elev inte har tillräcklig läskapacitet går det inte att läsa ett recept i hemkunskapen eller tillgodogöra sig läromedelstexterna i fysikboken. Läsningen är avgörande för att lyckas.

Även matematikkunskaperna behöver förbättras. Elever som går igenom grundskolan och känner sig otillräckliga i matematik får inte bara dåligt självförtroende för sin matematiska förmåga, de tenderar även att förstöra för andra elever genom att störa. Arbetsmiljön är avgörande för att kunna tillgodogöra sig kunskaper. Om tre år ska samtliga enheter av Norrtäljes grundskolor ha en sådan god arbetsmiljö att fokus kan läggas på kunskapsinhämtningen.

HUR GÖR VI FÖR ATT NÅ DIT?

Genom det systematiska kvalitetsarbetet har en rad utvecklingsområden synliggjorts. Det är:

- Elevernas bristfälliga kunskaper i läsning.
- Elevernas bristfälliga kunskaper i matematik.
- Skolans avsaknad av att följa upp resultat.
- Utmaningar gällande arbetsro och trygghet.
- Anknäringssvårigheter hos barn/elev eller mellan personal och barn/elev.

Det finns ingen quick-fix för att lyfta grundskolan utan det är systematiskt och hårt arbete under lång tid som gäller. Genom att följa upp resultat inom det systematiska kvalitetsarbetet och utbilda skolans personal utifrån det behov som synliggörs går det att långsamt men säkert att lyfta resultaten. Rapportering kvartalsvis när det gäller elevresultat i läsning och matematik ska ligga till grund för fortsatt arbete i klassen, skolan eller arbetslaget. Det ska vara resultatstyrningen som ska ligga till grund för prioriterade resursfördelningar. När elever lyckas i skolan flyttas fokus från störande beteende till skolarbete.

En elev som misslyckas i skolan blir bra på något annat. Därför måste alla lyckas. Förändrat fokus kommer att innebära en lugnare arbetsmiljö och en ökad trivsel och studiero.

Men det finns elever som är missuppfattade och inte riktigt känner att de lyckas i skolan. Denna grupp har blivit allt större. Skolpersonalen behöver jobba med sin relationella kompetens och uppdraget att bemöta alla barn och elever. Genom att jobba med begreppet anknäring, som skapades av **John Bowlby, finns det möjligheter att skapa bättre relationella förutsättningar för elever och lärare, vilket i sin tur borgar för en bättre arbetsmiljö och en ökad förmåga att lyckas med kunskapsuppdraget.

VARFÖR KOMMER VI ATT LYCKAS?

Vi kommer under de närmaste åren att fokusera på kärnuppdraget och arbeta med baskunskaperna som läsning och räkning. Vi kommer att rensa bort all yttre påverkan som uppgifter och projekt som läggs på skolan. Förutom läsning och räkning kommer vi att arbeta med relationsbygge värt namnet. Naturligtvis kommer Norrtälje grundskolor att lyckas för att vi har skickliga rektorer, lärare och annan personal som tillsammans kommer att vara med på denna utvecklingsresa. Inom det systematiska kvalitetsarbetet kommer vi utvärdera utfallet av våra insatser som kommer att ligga till grund för nya insatser och fortbildningar för personalen inom grundskolan. Vi kommer inte att ge oss förrän vi ser de goda resultat som alla elever i Norrtälje kommun kan nå genom våra påbörjade insatser. ■

Norrtälje kommuns grundsärskola

”Grundsärskolan i
Norrtälje kännetecknas
av trygghet hos elever
med stora utmaningar.”

Johan Kant

Verksamhetschef för den kommunala
grundssärskolan i Norrtälje kommun

**Att möta och bemöta elever som har kognitiva utmaningar av varierande grad på ett
förtroendefullt sätt är komplicerat. Norrtälje grundsärskola har lyckas med att hitta en
personlig utvecklingsmöjlighet för alla elever.**

MÅLET FÖR GRUNDSÄRSKOLAN

Norrtälje kommuns grundsärskola ska sträva
emot att erbjuda ändamålsenliga lokaler som
tillgodoser alla elevers individuella utvecklings-
behov. Redan idag erbjuds eleverna individuella
mål men begränsade utrymmen i nuvarande
lokaler sätter också gränser för undervisningen.

Målet är att öka antalet platser för alla behöriga
till särskolan i Norrtälje kommun. Gruppen är
växande enligt elevprognosen. Grundsärskolan
ska bygga på utforskande verksamhet där
nyfikenhet och lust att lära ska utgöra en grund.
År 2024 ska alla elevers kunskapsutveckling
och sociala utveckling vara på en sådan nivå att
varje individ och samhällsmedborgare har en
grund för fortsatt utbildning.

HUR GÖR VI FÖR ATT NÅ DIT?

Genom att se över grundsärskolans lokaler
i syfte att förbättra de yttre förutsättningarna
ökar möjligheterna att ta emot fler elever samt
erbjuda alla elever mer kvalificerad undervisning
i helklass och enskilt. Vi ska också sträva efter
att alla som jobbar inom grundsärskolan ska
vara behöriga för uppdraget.

HUR GÖR VI FÖR ATT NÅ DIT?

Grundsärskolan arbetar efter att möta, bemöta
och utmana eleverna. Vi har personal som brinner
för sitt uppdrag, vilket borgar för framgång.
Fortsatt fokus på verksamhetsutveckling,
behörighet samt ändamålsenliga lokaler under
kommande år skapar förutsättningar för en
grundsärskola med hög kvalitet. ■

Norrtälje kommuns fritidshem

”Fritidshemmet utgör
en stor del av elevernas
vardag i grundskolan.”

Johan Kant

Verksamhetschef för de kommunala
fritidshemmen i Norrtälje kommun

Verksamheten har under de senaste åren fått en allt större betydelse då fritidshemmets uppdrag under den samlade skoldagen lyfts fram som viktiga. Genom riktade aktiviteter kan fritidshemmet aktivt bidra till barns lärande.

MÅLET FÖR FRITIDSHEMMET

I framtiden ska Norrtälje kommuns fritidshem ha en större grad av pedagogiskt utbildad personal; fritidslärare eller fritidspedagoger. Målet är att alla enheter ska ha behörig personal.

Vi arbetar aktivt för att Norrtälje kommuns fritidshem ha en strukturerad och välplanerad verksamhet där eleverna ges förutsättningar utveckla sin förmåga att:

- Pröva och utveckla idéer, lösa problem och omsätta idéerna i handling.
- Ta hänsyn till personliga behov av balans mellan aktivitet och vila.

- Skapa och upprätthålla goda relationer samt samarbeta utifrån ett demokratiskt och empatiskt förhållningssätt.
- Kommunicera med språkliga uttrycksformer i olika sammanhang och för skilda syften.

HUR GÖR VI FÖR ATT NÅ DIT?

Genom det systematiska kvalitetsarbetet har en rad utvecklingsområden synliggjorts. Norrtälje kommun har anställt en central fritidshems-samordnare som har till uppgift att systematiskt fortbilda personal i syfte att utveckla kvaliteten i fritidshemmet.

Under de närmaste åren kommer vi att arbeta med följande insatser:

- Utbildning i hur styrdokumentet används vid fritidshemmets planering via så kallad Frippar.
- Utbildning om fritidshemmets uppdrag. Detta sker genom att systematiskt jobba med styrdokumentet.
- Fortbilda barnskötare som stödjer den pågående processen att bli en mer professionell verksamhet.
- Höja fritidshemmets professionalitet för att locka behörig personal.

VARFÖR KOMMER VI ATT LYCKAS?

Jag har stor tilltro till att Norrtälje kommuns fritidshem kommer att utvecklas med hjälp av vår centrala fritidssamordnaren till en utbildning med hög kvalitet på alla skolor. I samarbete med fritidshemmets personal och rektorer kommer fritidshemmets viktiga roll i grundskolan att lyftas fram. Det kommer att bidra till en ökad möjlighet för elevernas lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. ■

**Jarl, Blossing och Andersson. Att organisera för skolframgång. Natur och Kultur, 2017.*

*** John Bowlby: En tryggare bas - Klinisk tillämpning av bindningsteorin. Natur & Kultur 1994*

KONTAKTUPPGIFTER

Norrtälje kommun
Box: 800, 761 28 Norrtälje
Telefon: 0176-710 00
E-post: kontaktcenter@norrtalje.se

norrtalje.se